

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Virtvtvm Adeptione, Siue De Instrvmentis
Assequendæ Virtvtis libellus R. P. Iacobi Alvarez De Paz
Toletani è Societate Iesv**

Álvarez de Paz, Jacobo

Coloniae Agrippinae, 1615

§. 3. De Pœnitentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46634](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46634)

Postulatio Religionis. Domine Iesu Christe, Deus creator & sanctificator noster, à cuius larga misericordia quicquid est supra nihil, accepimus, & donis, tum naturalibus, tum supernaturalibus ditamur; miserere humilitatis nostræ, & ne despicias nos, immò potiùs misericorditer adiuua, vt te in omnibus adorare, honorare, & laudare cupiamus. Da nobis Domine hanc præstantissimã virtutem, qua cultum, qualem, qualem ex creaturis tuis suscipis, vt qui nullo indiges, nostram indigentiam profiteri facias, & dum eam cultui, tibi Deo nostro, & principio omnis boni nostri, impenso, testamur, amplioribus quotidie donis cumulemur. Amen.

De Pœnitentia. §. III.

Pœnitentia est virtus, qua peccata nostra, vt sunt Dei offensa, detestamur, & ad eorum expiationem & satisfactionem venire contendimus. Vel, vt ait Bernardus: Pœnitentia est sine temporis intermissione de peccatis

Bern. in
med. c. 4.

peccatis dolere: sic plangere commissa,
vt non committantur plangenda.

Cypr. l. 4.
epist. 2. Incitamenta ad poenitentiam sunt:

Sapient.
1. 13.

I. Si peccato mortui sumus, hoc vno remedio scilicet poenitentia ad vitam reuocamur. Vnde Cyprianus ait: *Cum scriptum sit: Deus mortem non fecit, nec latatur in perditione viuorum, utique qui neminem vult perire, cupit peccatores poenitentiam agere, & per poenitentiam denuo ad vitam redire.*

Quod si imminentis mortis corporalis periculo, tanta sollicitudine remedia ad vitandam mortem paramus, spirituali animæ morte in interioribus nostris grassante, quanta diligentia æquum est in remedium, nēpè in poenitentiam, incumbamus, vt huiusmodi mortem propulsemus?

Luc. 13.

Certè Dominus dixit: *Nisi poenitentiam egeritis, omnes similiter peribitis.* Qua sententia docet, neminem, qui grauitè deliquit, sine poenitentia posse à spirituali animæ morte resurgere, nec æternam mortem euitare.

II Grauitas peccati in Deū, summum bonum, admissi, & peccatoris

1020-

inaudita procacitas, qui audet tantā offendere maiestatem, & in tantī domini indignationem incurrere. Huius autē mali post baptismū nullū aliud remediū nisi pœnitentia superest, qua & Deum iratū placamus, & nos à peccati macula eluimus, & ab æterna pœna liberamur. Quare Ambrosius ad virginem lapsam ait: Pœnitentia ergo non verbis agenda est, sed actu. *Ambrosius ad virginem lapsam c. 8.*

Hæc autem sic agitur: si tibi ante oculos ponas de quanta gloria rueris, & de quo libro vita nomen tuum deletum sit, & si te iam credas propè ipsas positam tenebras exteriores, ubi erit fletus oculorum, & stridor dentium sine fine. Cū hæc certa fide, sicut est, animo conceperis, quia necesse est præuaricatricem animam tartareis pœnis & gehennæ ignibus tradi, nec aliud remedium constitutum post baptismum, quàm pœnitentiæ solatiū, quantumuis afflictionem, quantumuis laborem & indecorē subire esto contenta, dummodo ab æternalibus pœnis libereris. Ergo hæc tu tecum cogitans & mente retractans, proprii facti tu ipsa iudex esto crudelior.

III. Christi vita sanctissima nos ad poenitentiam accendit; nam ille ad nostrorum peccatorum deletionem, tam dura & acerba pertulit, vt nos illa maxima mala esse cognoscentes inconsolabiliter lugeamus. De hoc incitamento Bernardus hæc

*Ber. serm.
3. de Nat.
Domini,*

ait: Age poenitentiam. Hoc tibi predicat stabulum istud, hoc praesepe clamat, hoc lacryma & vagitus euangelizant. Plorat quippè Christus, & non sicut ceteri solent. In alijs sensus, in Christo praeualebat affectus: patiuntur illi, non agunt, nec ipsius adhuc vsus voluntatis habentes. Illi ex passione lugent; Christus ex compassione. Illi iugum graue, quod est super filios Adæ: Christus filiorum Adæ peccata deplorat, & certè pro quibus nunc lacrymas fundit, postea fundet & sanguinem. Fratres, lacryma Christi & pudorem pariunt, & dolorem. Hæc ille.

Actiones poenitentiae sunt: I. Peccatum graue detestari, & leue abominari, illud, vt morrem animæ, istud vt morbum animæ, & vtrumq; quia in suo genere est offensa Dei, & displicet

plicet Deo, peccatum scilicet lethale, vt Dei maiestatem planè inhonorans, & in homine gratiam & charitatem destruens. Veniale verò, vt diuinæ legi non consonum, & ad gratiæ & charitatis destructionem disponens.

II. De peccatis magnis ac paruis dolore, non quidem quoniam eorum admissione pœnam aut infamiam incurrimus, sed quia summam maiestatem offendimus.

III. Nostram negligentiam detestari & de flere, qua multa bona, quæ facere potueramus, omisimus, & abundantem Dei gratiam nobis oblatam & frequentes eius inspirationes negleximus.

IV. Propositum firmum & stabile, nunquam grauitè peccandi conciperè, immò & voluntatem nunquam scientes & volentes venialiter peccandi procurare. Adeò vt cū diuina gratia priùs eligamus, omnes ægri tudines corporis, & omnem infamiam, & contumeliam sustinere, & vniuersas martyrum passiones, & ipsam mortem

H tem

tem pati, & poenis purgatorij, ac inferni nos subijcere, quam ex proposito in aliquod peccatum consentire.

V. Peccata sacerdoti confiteri, mortalia quidē omnia ex præcepto diuino, quoad species suas, & numerū, & circumstantias, mutantem specie: venialia verò ex consilio, quatenus nostram cognitionem non effugiunt.

VI. Hanc peccatorum confessionem debito modo facere. Nam confessio debet esse integra, vt crimina omnia pandamus: pura, vt nō coacti, non timore seruili perculsi, sed libenter & propter Deū aperiamus: discreta, vt nō solūm externa peccata, sed etiā omissiones, internas cogitationes, praua desideria, morosas affectiones, distortas intētionēs, iudicia temeraria, vanas suspitiones, mala exēpla, & scandala aliorum dicamus: fidelis, vt omnia hæc taliter sacerdoti patefacere gestiamus, qualiter grauiā & multiplicia sunt in conspectu Dei.

VII. Pro peccatis satisfacere orationibus, ieiunijs, eleemosynis, & alijs corporis afflictionibus, & sensuū

ac appetituum mortificatione, & tristitia, ac interna compunctione.

VIII. Pœnam pro peccatis assumptâ culpæ commensurare, vt secundum grauitatem culpæ sit grauitas pœnæ, secundum delectationem culpæ sit amaritudo pœnæ; secundum diuturnitatem & multiplicitatē culpæ, sit diuturnitas & multiplicitas pœnæ, iuxta

Luc. 3. 8.

illud: *Facite fructus dignos pœnitentiæ.*

IX. Pœnâ etiâ, tanquâ peccati medicinâ, aptâ cui libet peccato, si possumus exercere; ita vt pro superbia satisfaciatur humilitas; pro auaritia largitas, pro inuidia charitas, pro impudicitia corporalis asperitas; & sic de reliquis.

X. Actio est, vt qui illicita cõmissim⁹, sepe à licitis & cõcessis abstinemus, & nos indignos remissionib. innocentium putemus. Hæc ferè omnia Albert⁹.

Alber. in

Postulatio Pœnitentiæ: Domine Iesu Christe, legislator maxime, qui legem Evangelicam illis verbis prædicare cœpisti: *Pœnitentiam agite,*

paradis a-

nime c. 39.

40. 41.

Matt. 4.

17.

appropinquauit enim regnum cœlorum: excita nos ab imo peccatorum nostrorum voce virtutis tuæ, & animas

H 2 nostras

nostras sedentes in tenebris, & hæretes in vmbra mortis, tuę misericordię luce perfunde, vt malitiam peccati, acerbitatem poenę cõmeritæ, pretiofitatem gratię, & multiplicis virtutis & missæ, & magnitudinem tuæ maiestatis offensæ recogitemus, ac criminũ delictorumq; nostrorum exorbitantiã detestantes, de illis, super omnia mala quæ euenire nobis possent, & sine vlla intermissione doleamus. Misce, ô Domine miserator, & misericors, doloris amaritudinẽ dulcedine spei, de tua benignitate conceptæ, vt nec dolor immoderatẽ nos deprimat, nec spes præsumptuosẽ nos erigat, sed inter desperationem & præsumptionem incedentes, ad tuã nunc gratiam, & post hanc vitam ad tuam gloriam venire concedas. Amen.

De Pietate. §. IV.

Tullius 2. **P**ietas, vt ex Tull. colligitur, est virtus qua patria, parentibus, fratribus & alijs sanguine coniunctis cultum & officium tribuimus. Nomine cultus honorem, & reuerentiam, nomine verò officij, obsequiũ, subuentionẽ, & defen-